

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ ΟΡΟΣΗΜΟ

Νεοελληνική Γλώσσα

28-5-2014

Α. ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Το δοκίμιο πραγματεύεται την έννοια της ανθρωπιάς, τη σημασία της καθώς και την αρνητική της εξέλιξη στο πέρασμα των χρόνων. Αρχικά, ο συγγραφέας ορίζει τον «ανθρωπισμό» και επισημαίνει τη διαφοροποίησή του σε σχέση με το παρελθόν. Βασικό χαρακτηριστικό θεωρεί την ανιδιοτελή προσφορά στον συνάνθρωπο. Έπειτα, τονίζει την αναγκαιότητα εκδήλωσης του ανθρωπισμού σε παγκόσμιο επίπεδο, διαπιστώνοντας την παραποίηση και παρερμηνεία του όρου, ανάλογα με τον επιδιωκόμενο στόχο του καθενός. Στη συνέχεια, μέσα από παραδείγματα της καθημερινότητας τεκμηριώνει τον εκφυλισμό του όρου λόγω της προτεραιότητας που δίνει ο σύγχρονος άνθρωπος στον ευδαιμονισμό. Τελικά, η ανθρωπιά πρέπει να αποτελεί συνειδητή επιλογή και πανανθρώπινη στάση ζωής μέσα από διαρκή δράση.

B1. Η ανθρωπίνη λαιμαργία, η δίψα της ευζωίας δεν αφήνει τόπο για ευγενικά αισθήματα. Κάτι περισσότερο: τα ευγενικά αισθήματα θεωρούνται ξεπερασμένα.

Η Άμιλλα, η Αλληλεγγύη, η Αγάπη δεν είναι απλώς λέξεις είναι ιδανικά που σφυρηλατούν το χαρακτήρα του ανθρώπου και καθορίζουν τη συμπεριφορά του μέσα στο πλαίσιο του συλλογικού βίου. Στις μέρες μας όμως τα ανθρωπιστικά ιδεώδη αποτελούν κενό γράμμα, θεωρητικό κατασκεύασμα και δημιουργούν φραγμούς στην ατομική ανέλιξη. Το δόγμα «ο σκοπός αγιάζει τα μέσα» έχει εμποτίσει το μυαλό, την καρδιά και την ψυχή. Η ακόρεστη επιθυμία για πλουτισμό, για εξουσία, για προβολή επέβαλαν ένα νέο σύστημα αξιών – αυτό της ιδιοτέλειας, του καιροσκοπισμού, της υποκρισίας, της αδιαφορίας για το συνάνθρωπο. Εξ' απαλών ονύχων διαμορφώνεται ένας χαρακτηρολογικός τύπος ανθρώπου που απαξιώνει την φιλία, την ειλικρίνεια την αγαθή πρόθεση και την φιλαλληλία. Στο ανελέητο κυνήγι της ευμάρειας και της τρυφηλής ζωής θεωρείται παραφροσύνη ή ακόμη και ένδειξη δειλίας η προσφορά στο συνάνθρωπο ενώ αντίθετα πρότυπο γίνεται η εχθρότητα και αριβισμός. Δεν πρέπει όμως να ξεχνάμε ότι η άμιλλα η αλληλεγγύη κι η αγάπη ως λέξεις ξεκινούν κι οι τρεις από «Α». Ο επαναπροσδιορισμός λοιπόν του ανθρώπου απέναντι σ' αυτές θα θέσει τις βάσεις για το εξανθρωπισμό του.

B2. α.

Η παράγραφος αναπτύσσεται με ορισμό και παράδειγμα. Ειδικότερα για ορισμό «Η ανθρωπιά... κάθε ανθρώπου».

Τα συστατικά στοιχεία του ορισμού είναι:

οριστέα έννοια: «ανθρωπιά»

προσεχές γένος: «λέξη», «όρος», «αξία»

ειδοποιός διαφορά: «συμπόνια... του κάθε ανθρώπου»

Το παράδειγμα εντοπίζεται στο απόσπασμα «Ο Ντυνάν... ανθρωπιστής». (Εναλλακτικά διαπιστώνεται και αιτιολόγηση στο χωρίο: «... γιατί συμβαίνει... μεγάλη».)

β. έτσι: συμπέρασμα
ωστόσο: αντίθεση – εναντίωση

B3. α. αναλίσκεται: αναλώνεται
οικουμενική: καθολική
διαστρεβλώσεις: αλλοιώσεις
ολωσδιόλου: εντελώς
ευζωίας: ευμάρειας

β. κοινόχρηστος: ιδιόχρηστος, ιδιωτικός
συμμετοχή: αποχή
αυτοακυρώνεται: αυτοεπιβεβαιώνεται
γνώση: άγνοια
αδιάκοπης: περιοδικής

B4. α. «αυτός είναι μεγάλος ανθρωπιστής -> Μεταφορά έκφρασης που ειπώθηκε από τρίτους.

«Ερυθρού Σταυρού» -> Τίτλος όνομα διεθνούς οργανισμού.

β. «Η καθημερινή ζωή... ζεστασιά της» (§5)
«η δίψα της ευζωίας» (§5)
«Η ανθρωπιά είναι κυκλική παρουσία.» (§6)

Γ1. ΤΙΤΛΟΣ: Ανθρωπιστικός «χειμώνας»

ΠΡΟΛΟΓΟΣ:

Αφόρμηση από επικαιρικά γεγονότα (έξαρση εθνικιστικών τάσεων, πολεμικές συγκρούσεις) παρά τη σημαντική βελτίωση των όρων ζωής του ανθρώπου και τη διάδοση των ανθρωπιστικών αξιών, στην εποχή μας διαπιστώνεται κρίση ανθρωπισμού δηλαδή σημαντικό έλλειμμα ανθρωπιάς, γεγονός που οφείλεται, κατά κύριο, στην κατίσχυση του τεχνοκρατικού πνεύματος και των οικονομικών και πολιτικών σκοπιμοτήτων. Αναγνωρίζεται, μάλιστα, ότι η σχέση μεταξύ της διακήρυξης των ανθρωπιστικών αρχών σε θεωρητικό επίπεδο και της εγκατάλειψής τους στο επίπεδο της καθημερινής πρακτικής είναι αντιστρόφως ανάλογη. Η κρίση ανθρωπισμού στην εποχή μας επιβεβαιώνεται από τις παρακάτω διαπιστώσεις.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Α:

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΠΟΥ ΑΠΟΔΕΙΚΝΟΥΝ ΤΟ ΕΛΛΕΙΜΜΑ ΑΝΘΡΩΠΙΑΣ

- Η αλόγιστη επιστημονική και τεχνολογική ανάπτυξη και η απομάκρυνση της επιστήμης από κάθε κοινωνική διάσταση: εξοπλισμοί, φονικά όπλα μαζικής καταστροφής, περιβαλλοντική υποβάθμιση, τεχνοκρατία και μηχανοποίηση ανθρώπου.
- Ο σημερινός άνθρωπος απογύμνωσε την ψυχή του από τις αληθινές αξίες και την αληθινή μόρφωση, έχει γίνει απάνθρωπος, καταπατεί ηθικές αρχές και ανθρώπινα δικαιώματα και δεν αισθάνεται για τις παρεκτροπές του ενοχή.
- Επικρατεί η αμάθεια, η αδικία, υποσιτισμός και πείνα, εξαθλίωση, απαξίωση της ανθρώπινης ζωής, παιδιά που καταλήγουν θύματα κακοποίησης, αναγκαστικής εργασίας και συμμετέχουν σε ένοπλες συγκρούσεις.
- Έξαρση φαινομένων βίας και εγκληματικότητας, φαινόμενα ρατσισμού, ναρκωτικά, παραβατική συμπεριφορά, ακόμα και από άτομα νεαρής ηλικίας.
- Απειλή της παγκόσμιας ειρήνης και διάπραξη φρικτών εγκλημάτων από κράτη κατά της ανθρωπότητας στο όνομα της ιδεολογίας και του έθνους: εγκλήματα πολέμου, μαζικές εξοντώσεις, εθνικές εκκαθαρίσεις, τρομοκρατικές ενέργειες, απώλειες αμάχων.
- Η κυριαρχία της εμπορευματοποίησης σε όλες τις εκδηλώσεις της ανθρώπινης δραστηριότητας: ωφελμισμός-υστεροβουλία και αδιαφορία για το συνάνθρωπο, υποδούλωση ανθρώπου στον καταναλωτικό τρόπο ζωής, κρίση στις διαπροσωπικές σχέσεις, καχυποψία, απομόνωση.
- Φαινόμενα πολιτικής κρίσης: καταπάτηση των δημοκρατικών αρχών, κατάργηση πολιτικών ελευθεριών, διαφθορά πολιτικού βίου.

ΖΗΤΟΥΜΕΝΟ Β.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ, ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΚΑΙ ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΠΟΥ ΑΠΟΣΚΟΠΟΥΝ ΣΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΟΥ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟΥ

ΑΤΟΜΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- Αποποίηση του ατομικισμού και υιοθέτηση ανθρωπιστικών αξιών και ιδανικών που δίνουν νόημα και περιεχόμενο στη ζωή του ανθρώπου (αλληλεγγύη –σεβασμός- αγάπη- φιλαλληλία, ευγενής άμιλλα)
- Ενδιαφέρον για τα αγαθά που προάγουν την ποιότητα ζωής, όπως η δημιουργικότητα, η ανθρώπινη επικοινωνία, η δια βίου παιδεία.
- Κοινωνική ευαισθησία, αλληλεγγύη στο δοκιμαζόμενο άνθρωπο, εθελοντική προσφορά: παροχή υλικών αγαθών ή χρημάτων για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών, προσφορά εθελοντικής εργασίας σε συλλόγους και ιδρύματα για την ενίσχυση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων.

ΣΥΛΛΟΓΙΚΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ:

- ΠΑΙΔΕΙΑ: Έμφαση στην καλλιέργεια την ανθρωπιστικής παιδείας: διαμόρφωση ολόπλευρα καλλιεργημένων ατόμων, εκπαίδευση του νέου σε ένα κλίμα διαφορετικότητας και σεβασμού στην ανεκτικότητα.
- ΤΟ ΣΧΟΛΕΙΟ: να ενεργοποιήσει την εθελοντική προσφορά των παιδιών με την ανάληψη πρωτοβουλιών όπως επισκέψεις σε οργανισμούς, διοργάνωση εκδρομών στη φύση, ανιδιοτελής προσφορά προς άτομα και κοινωνικά ευπαθείς ομάδες.

- ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ: Συμπόρευση του θεσμού της οικογένειας με τους στόχους της παιδείας.
- Μ.Μ.Ε. :προβολή ανθρωπιστικών προτύπων και προώθηση εθελοντικής δράσης
Ενημέρωση και ευαισθητοποίηση απέναντι στην εθελοντική δράση
- ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΑΝΘΡΩΠΟΙ: κοινωνική αφύπνιση, καλλιέργεια ηθικών και πνευματικών αξιών μέσα από την δική τους συλλογική και ανθρωπιστική δράση.
- ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΕΣ ΟΡΓΑΝΩΣΕΙΣ: απαγκίστρωση και απεξάρτηση από ιδιοτελή οικονομικά και πολιτικά συμφέροντα και δυναμική παρουσία απέναντι στα κοινωνικά προβλήματα του σήμερα.
- ΔΙΕΘΝΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ: Υιοθέτηση πολιτικής για τη μείωση εξοπλισμών με απώτερο στόχο την επικράτηση της ειρήνης στον κόσμο.
- Επιδίωξη ισόρροπης ανάπτυξης των λαών και δικαιότερης κατανομής των αγαθών του πλανήτη-ενίσχυση διεθνών οργανισμών και θεσμών για την αποτελεσματικότερη προστασία των ανθρώπινων δικαιωμάτων.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Το μέγεθος του εκφυλισμού των ανθρωπιστικών ιδανικών καθιστά επιτακτική την ανάγκη επαναπροσδιορισμού του ανθρώπου απέναντί τους. Η δικαίωση της ανθρώπινης ύπαρξης, η ευημερία των κοινωνιών, η ειρηνική συνύπαρξη των εθνών εξαρτάται από την υιοθέτηση ιδεωδών όπως η αλληλεγγύη, ο σεβασμός και η αγάπη προς τον πλησίον.